

ข่าวประจำวันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน 2559

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

วิกฤติแล้งผ่าน จัดทำรับฤดูฝน

“ประเทศไทย”...เจอวิกฤติภัยแล้งอย่างหนักมาตั้งแต่ปี 2557 ลากยาวต่อเนื่องมาจนถึงปี 2559 ส่งผลกระทบต่อภาค “การเกษตร” แบบหนีไม่ออก ผลผลิตได้รับความเสียหาย เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชตามฤดูกาลผลิต กระทบรายได้โดยตรง แม้ว่าวันนี้จะเข้าสู่ฤดูฝนแล้วแต่ฝนก็ยังตกกระจายไม่มาก...ปริมาณน้ำไหลลงเขื่อนยังอยู่ในเกณฑ์น้อย ลุ่มน้ำเจ้าพระยา...ยังคงระบายน้ำรวมกันวันละ 18 ล้านลูกบาศก์เมตร เน้นเก็บน้ำตลอดฤดูฝนให้ได้มากที่สุด เน้นนอนว่าภาคการเกษตรควรรอให้ฝนตกลงมาอย่างสม่ำเสมอมากกว่านี้ จึงค่อยลงมือเพาะปลูก

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บอกว่า แม้กรมอุตุฯ วิทยุฯ จะประกาศให้วันที่ 18 พฤษภาคม ที่ผ่านมา...เป็นวันเริ่มต้นฤดูฝน ปี 2559 อย่างเป็นทางการ แต่จนถึงขณะนี้ ปริมาณฝนสะสมรายภาคทั่วทุกภาคมีปริมาณฝนตกต่ำกว่าค่าเฉลี่ย...ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันตก เหลือมุมมองไปที่สถานการณ์น้ำในเขื่อนขนาดใหญ่ทั่วประเทศ ปริมาณน้ำรวมกันอยู่ที่ 31,255 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 44 ของความจุอ่างฯรวมกัน มีปริมาณน้ำใช้การได้ประมาณ 7,814 ล้านลูกบาศก์เมตร เทียบกับปี 2558 ในช่วงเวลาเดียวกันจะเห็นว่าในปีนี้มีปริมาณน้ำน้อยกว่าราวๆ 2,641 ล้านลูกบาศก์เมตร...เขื่อนยังสามารถรองรับน้ำได้อีกกว่า 39,000 ล้านลูกบาศก์เมตร

ความท้าทายสำคัญในฤดูฝนนี้ก็คือ ทุกโครงการชลประทานทั่วประเทศจะต้องเก็บกักน้ำไว้ให้ได้มากที่สุด ให้สอดคล้องกับปริมาณฝนที่ตกลงมา และไม่กระทบต่อพื้นที่ท้ายเขื่อน

“กรมชลประทานต้องระมัดระวังการปล่อยน้ำจากเขื่อน ควบคุมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด...จะต้องคำนึงถึงหน้าแล้งครั้งต่อไปด้วย เกษตรกรเองก็ควรใช้น้ำ...น้ำทำในการทำเกษตรเป็นหลัก หากพื้นที่ใดมีฝนลงแล้ว ก็ขอให้มีการกักเก็บน้ำฝนเพื่อใช้ในการเกษตร ที่สำคัญให้ติดตามการพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุฯ ด้วย”

หัวใจสำคัญคงต้องขอความร่วมมือเกษตรกรให้รอฝนตกลงมาอย่างสม่ำเสมอมากกว่านี้จึงค่อยลงมือทำการเพาะปลูกพืชฤดูฝน พร้อมๆกับการบริหารจัดการน้ำผ่านกรมชลประทาน ใช้อาคารชลประทานต่างๆ ควบคุม “น้ำท่า”...น้ำฝนที่ไหลลงมาอยู่ในแม่น้ำให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

“เพื่อส่งน้ำเข้าระบบชลประทานไปยังพื้นที่การเกษตรได้อย่างทั่วถึง ช่วยลดการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ในช่วงฤดูฝน...เก็บกักน้ำในเขื่อนไว้ใช้ในฤดูแล้งน้ำให้มากที่สุดด้วย”

วันนี้...ทั้งประเทศทำนารอบแรกกว่า 5 แสนไร่ ปลูกได้ทันที ที่ไม่อยากจะให้ปลูกคือแถบอีสาน แถวลุ่มน้ำเจ้าพระยาเริ่มปลูกแล้ว อีกเงื่อนไขสำคัญในการคลี่คลายปัญหาก็คือความพยายามที่จะเปลี่ยนทัศนคติชาวนา

“เราบังคับเขาไม่ได้ แต่จะมอบหมายให้ข้าราชการเน้นย้ำ สร้างแรงจูงใจการปรับเปลี่ยนอาชีพผ่านศูนย์เรียนรู้...ทำให้เห็น มีการตลาดรองรับที่ชัดเจน พอเห็นแล้วคำถามต่อไปมักจะเป็นว่า...ผลผลิตจะเอาไปขายที่ไหนก็เป็นหน้าที่ของกระทรวงเกษตรที่จะหารือร่วมกับกระทรวงพาณิชย์”

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา ตัวอย่างต้นแบบการกระตุ้นเกษตรกรในปีการเพาะปลูกใหม่ ด้วยการใช้เทคโนโลยี ภูมิปัญญาที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต “ข้าว”...จากที่เคยลงทุนไร่ละ 5,497 บาท...ลดลงครึ่งๆเหลือไร่ละ 2,700 บาทเท่านั้น...ขณะที่วางแผนเป้าหมายภาพรวมทั้งประเทศ ต้องการให้ต้นทุนลดลงเหลือไร่ละ 3,000-3,500 บาท มุ่งหมายเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ให้ค่านึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เตรียมขยายผลให้ครบทุกอำเภอ รวม 882 แห่งทั่วประเทศ

อีกยุทธศาสตร์ในภาพใหญ่ “การทำเกษตรแปลงใหญ่” ที่เสนอแนวทางต่อคณะรัฐมนตรี หลักการคร่าว ๆ จะให้เกษตรกรสามารถเข้ามากู้เงินในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.1 ผ่าน ธ.ก.ส. ทำให้เกษตรกรมีทุนในการทำเกษตร โดยต้องรวมตัวกันเป็นเกษตรแปลงใหญ่ตามเงื่อนไขที่กำหนด...ปัจจุบันทั้งประเทศมี 500 แปลง

ต่อเนื่องด้วยมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปีการผลิต 2559/60 ด้านการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว กรม.เห็นชอบจำนวน 3 โครงการ วงเงินรวม 928.79 ล้านบาท ก็จะมี...โครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี ปี 2559/60 กรมการข้าวสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ฯ ใช้งบ 206 ล้านบาท

เป้าหมายแหล่งปลูกข้าว...“ข้าวหอมมะลิ” 23 จังหวัด จำนวน 1,280 หมู่บ้าน 64,000 ครัวเรือน พื้นที่ 640,000 ไร่...ครัวเรือนละไม่เกิน 125 กิโลกรัม นำไปปลูกในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ไร่

ถัดมา...โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ฤดูนาปรังปี 2560 กรมส่งเสริมการเกษตรจะให้การส่งเสริม สนับสนุนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ 22 จังหวัดลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 60,000 ครัวเรือน พื้นที่ 300,000 ไร่

และ...โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ ปี 2559/60 โดย ธ.ก.ส. จะสนับสนุนสินเชื่อวงเงิน 2,130 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำนาปีการผลิต 2559/60 แก่สหกรณ์กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน...กำหนดวงเงินกู้กลุ่มละไม่เกิน 5,000,000 บาท

อันนา เกตุบรรเทิง เกษตรกร ต.ช่างเหล็ก อ.บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เล่าว่า ทำนามากว่า 10 ปีแล้วบนเนื้อที่ 37 ไร่ โดยจะทำปีละ 2 รอบ...แต่ฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาทำนาได้รอบเดียว เพราะน้ำไม่เพียงพอ แต่ทางรัฐบาลก็เข้ามาช่วยเหลือแนะนำ

เริ่มจาก...ได้รับแจกเชื้อเห็ดนางฟ้า เห็ดฟาง 150 ก้อน และได้ต่อยอดกู้เงิน ธ.ก.ส.มาลงทุนเพิ่มจนทำเห็ดกว่า 1,000 ก้อนแล้ว สามารถเก็บขายได้ 3 กิโลกรัมต่อวัน ได้เงิน 200-240 บาท

“พร้อม ๆ กับการปลูกชะอม รับประทานมาจากการอบรมเพิ่มความรู้ของเกษตรกรอำเภอ สร้างประโยชน์หลายอย่าง...มีผักกินโดยไม่ต้องเสียเงินไปซื้อ เหลือกินก็นำไปขาย” ปกติทำนาใช้ต้นทุนการผลิตไร่ละ 4,500 บาท แต่ปีนี้หักลบต้นทุนได้กำไรแค่ 10,000-20,000 บาท หรือ...บางปีก็เสมอทุน ไม่ได้กำไร หากเคราะห์ร้ายเจอแมลงมากัดกินข้าว ต้องพยายามหารายได้เสริมที่เป็นรายวัน

อังกนา วางแผนการทำนาในปีนี้อาจได้ว่า...ถ้ามีน้ำเพียงพอก็จะทำนา แต่หากไม่ทำนาก็ต้องหาอย่างอื่นทำแทน เช่น ลงทุนซื้อลูกปลาดุกมาเลี้ยง ส่วนพื้นที่นาที่ว่างเปล่าก็มีพ่อค้ามาติดต่อให้ใช้พื้นที่ปลูกตะไคร้ระบบน้ำหยด ส่งขายก็โลกริมละ 10 บาท ตัดขายเป็นอาทิตย์ และคิดว่าจะปลูกข้าวตาแดงไปด้วย เพราะใช้น้ำน้อย ยังไม่หมดกับมาตรการพลิกชีวิต ได้มีการรวมกลุ่ม...มีสมาชิก 7 คน เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากภาครัฐตามมาตรการช่วยเหลือ ผลคือบหน้าได้รับการจัดสรรเงินทุนซื้อพันธุ์ไก่ไข่ แบ่งสมาชิกคนละ 200 ตัว

ทุกวันนี้...เก็บไข่ไก่ขายได้วันละ 160 ฟอง มูลค่า 300 บาท และนำเงินที่ขายไข่ไก่ได้มาจัดสรรแบ่งกัน แถมได้ทรงไก่อังมีบ่อเลี้ยงปลา สามารถช่วยลดรายจ่ายจากเดิมไปได้ครึ่งหนึ่ง เมื่อบวกกับรายได้เพิ่มจากเห็น...ไข่ไก่...ผักกริมรั้ว เหลือกินก็นำไปขาย ก็ทำให้ยิ้มออกได้ทุกวัน

“เศรษฐกิจพอเพียง” ความสำเร็จสุดท้ายต้องจบที่ “ความสมดุล” ที่สำคัญต้องรู้จักเน้นคุณภาพ เพิ่มมูลค่า “เกษตรกรยุคใหม่”...หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดินจึงจะยืนหยัดอยู่รอดได้ในสภาวะการณ์เช่นวันนี้

เกษตรกรต้องการ...รัฐให้ไม่ได้

ศูนย์ติดตามและพยากรณ์เศรษฐกิจการเกษตร (KU-OAE Foresight Center : KOFC) เผยผลสำรวจกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรถึงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาภัยแล้ง...มีประเด็นน่าสนใจ ให้ผู้ บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำไปคิดปรับปรุงบทบาทของกระทรวง ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร เป็นการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 416 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1-16 พ.ค.59 ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี, อ่างทอง, ลพบุรี, นครนายก, พระนครศรีอยุธยา, ปทุมธานี และนนทบุรี (สุ่มจากเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยา 22 จังหวัด ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง)...เกษตรกรส่วนใหญ่ 97.1% ได้รับการช่วยเหลือจากกระทรวงเกษตรฯ...ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารภัยแล้งจากเจ้าหน้าที่กระทรวง 99.8%...ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ 94.6%...กลุ่มตัวอย่าง 69% เห็นว่ามาตรการช่วยเหลือของกระทรวงช่วยลดความเสี่ยงได้ ...มาตรการช่วยเหลือของกระทรวง ช่วยให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น 68%

มาตรการสนับสนุนปลูกพืชหลังนา/น้ำน้อย ช่วยแก้ปัญหาได้ 30% เพราะไม่มั่นใจว่าจะทำให้มีรายได้เพียงพอ คู่ค้าพอที่จะปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชดังกล่าว เมื่อถามถึงความพึงพอใจ เกษตรกรให้คะแนนกระทรวงเกษตรฯ ในระดับปานกลาง...ได้ 3.3 คะแนน จาก 5 คะแนนเต็ม

ประเด็นที่น่าสนใจ ถามถึงความช่วยเหลือที่เกษตรกรต้องการ เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย...อันดับ 1.การยกระดับราคาสินค้าเกษตร, 2.ควบคุมราคาปัจจัยการผลิต, 3.การหาตลาดสินค้าเกษตร, 4. เมล็ดพันธุ์/พันธุ์สัตว์ คุณภาพดี, 5.ความรู้ในการเกษตร

จะเห็นได้ว่า 3 อันดับแรกเป็นงานของกระทรวงพาณิชย์...2 อันดับบ๊วยเป็นหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ เราแบ่งงานแบ่งหน้าที่แบบนี้มากี่สิบปีแล้ว สนองความต้องการของเกษตรกรได้แค่ไหน แบ่งกันทำ หน่วยหนึ่งผลิตได้มาก อีกหน่วยขายไม่ออกหาตลาดไม่ได้ โทษอีกฝ่ายผลิตมากเกินไป...เป็นอย่างนี้มาตลอด เรื่องบูรณาการไม่ต้องเอามาพูด มีราคาแต่ค้าฝอยหุ่ ไม่มีผลทางปฏิบัติ ถึงเวลาหรือยัง ที่จะต้องมาทบทวน รวบรวมงานช่วยเหลือเกษตรกรแบบวันสต็อปเซอร์วิส ให้หน่วยงานเดียวรับผิดชอบไปทั้งหมดได้หรือยัง...รับทเรียน ยังมีไม่มากพอ